

Karol Szymczak

Bohaterzy Leśne, gm. Lipsk n/ Biebrzą, woj. suwalskie. Stanowisko 2

Informator Archeologiczny : badania 17, 7-8

1983

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

BARAKI STARE, gm. Zaklików
woj. tarnobrzeski
Stanowisko 2

Biuro Badań i Dokumentacji Zabytków
w Tarnobrzegu
Uniwersytet im. Marii Curie-Skłodowskiej
Katedra Archeologii w Lublinie

Badania prowadzili mgr mgr Anna Zakosińska i Jerzy
Libera /autorzy sprawozdania/ przy współpracy
mgr mgr Barbary Bargiel i Marka Florke. Pierwszy sezon
badawczy. Finansował BMZ w Tarnobrzegu. Obozowisko
wydawało ludności kultury chojnicko-pieńkowskiej.

Stanowisko położone jest na kulminacji rozległej, częściowo rozwinętej, wydmy, około 370 m
na północ od rzeki Karasiówki i około 750 m na zachód od drogi łączącej Baraki Stare z wsią Irena.
Obozowisko odkryli autorzy sprawozdania w trakcie weryfikacyjnych badań powierzchniowych. Sporzą-
dzono wówczas szczegółową planografię materiału powierzchniowego uzyskując ponad 500 zabytków krze-
miennych oraz kilkanaście fragmentów ceramiki.

W czasie prac wykopaliskowych przebadano obszar o powierzchni 484 m². Materiał występował wy-
łącznie wierzchniej warstwie suchego piasku /0-8 cm/ wyznaczając owalną krzemienię o osi dłuższej
30 m, nieznacznie zniszczoną przez uprawy leśne. Pozyskano ok. 7300 zabytków krzemienianych, 700 frag-
mentów drobnej ceramiki wczesno-brązowej, drobny materiał kostny /prawdopodobnie współczesny/ oraz
kamienny - głównie granitowy.

W inwentarzu krzemienianym wydzielono 2 rdzenie, 210 narzędzi oraz ok. 90 odpadków technicznych,
prace wszystkim ryłców. Wśród narzędzi zdociążenie dominują trójki, w większości smukłe, nie
przekraczające 3-4 cm długości, w typie pieńkowskich, niekiedy z retuszem trzeciego boku. Trójki
krępe wystąpiły nielicznie. Drugą, dość licznie reprezentowaną grupą są tyłozaki i półtyłozaki.
Wśród tych ostatnich stwierdzono obecność tzw. półtyłozaków typu Kopicie z odbiciem ryłcowym prawie
prostokątnym do osi narzędzia. W zbiorze narzędzi występują ponadto: drapacze wiórowe, skrobacze,
ryłce węglowe, trapezy wysokie i niskie, półksiężycowe, wióry i odłupki częściowo łuskane, łuszczenie
i grociki trójkatne z podciętą podstawą. Te ostatnie narzędzia wiązad należy z osadnictwem wczesno-
brązowym. Wśród surowców dominuje krzemień świeciszowski nad narzutowym i czekoladowym.

Inwentarz krzemieniany zdaje się być jednorodny i przynależy kulturze chojnicko-pieńkowskiej.
Materiały przechowywane są w Katedrze Archeologii UMCS.

Badania będą kontynuowane.

BIAŁOBZECI
woj. rzeszowski
Stanowisko 1

patrz okres halstański

BORATEMY LESNE, gm. Lipka n/Bieł. zą
woj. suwalskie
Stanowisko 2

Uniwersytet Warszawski
Instytut Archeologii

Badania prowadził mgr Karol Szymczak
Finansował WKZ w Suwałkach. Drugi sezon badań.
Obozowiska /pracownie/ schyłkowopaleolityczną kręgu
kultur z liściakami.

Przekopano dalszych 69 m² /łącznie z rokiem poprzednim 183 m²/ obszaru skupiska wyrobów
krzemienianych nazwanego "Białe", co pozwoliło je uznać za wyskoplowane.

Pozyskano 2,800 zabytków krzemienianych /w sumie liczebność zespołu wynosi około 7,500 zabyt-
ków/, wśród których przeważają charakterystyczne odpadki produkcyjne i wióry. W ubogiej serii na-
rzędzi znalazły się: masywny liściak trzenczkowaty bez retuszu strony spodniej trzonka, drapacz
krępy, skośny, 3 smukłe ryłce i 9 ryłozaków, 2 półtyłozaki, 3 wióry retuszowane i 14 w różny sposób

retuszowanych odłupków. Wydzielono też 4 rżenie dwupiętawo widrowe.

Materiały sięgają się nawiązywać do bardzo słabo jeszcze rozpoznanych północno-wschodnich, przedświderskich ugrupowań z liściakami, odpowiadających, być może, kulturze lynghbijekiej.

Planuje się eksploatację dalszych trzech krzemienio zlokalizowanych na tym stanowisku.

MOLIKÓW, gm. Dobra Szosocińska
woj. szczecińskie
Stanowisko 1

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza
Instytut Prahistorii w Poznaniu
Wojewódzki Konserwator Zabytków
w Szczecinie

Badania prowadziła dr Dobrochna Janowska. Finansował
MKZ w Szczecinie. Trzeci sezon badań. Stanowisko wielo-
kulturowe.

Obozowisko ludności kultury ehrensburkiej, obozowisko
ludności kultury Duwense /?/, ślady osadnictwa ludności
kultury pucharów lejkwatych /?/, kultury ceramiki szpuro-
wej i okresu wczesnośredniowiecznego.

Prace wznowiono po rocznej przerwie. Skoncentrowano się na uzyskaniu możliwie długiego przekroju przez teren stanowiska w celu rozpoznania stopnia jego zniszczenia. Eksploatowano ponadto w dalszym ciągu teren "skupiska południowego".

Inwentaryzacja szczegółowa, przeprowadzona w latach 1980/81 wykazała, że stanowisko zajmuje w przybliżeniu kwadrat o boku 100 m. Linia przekroju przeprowadzono niemal dokładnie przez środek tego obszaru i wraz z wykopami z roku 1981 uzyskano profil długości 40 m. Stwierdzono całkowite zniszczenie wyżej położonych /północno-wschodnich/ partii stanowiska, gdzie materiał występuje obecnie tylko w warstwie omeji. W części południowo-zachodniej teren się z lekka obniża, przechodząc w podmokłą łąkę. Stwierdzono tu występowanie układu stratygraficznego w postaci 2 warstw torfu przedzielonych piaskiem. Warstwę wyższą tworzy bardzo młody torf, w którym występuje materiał wczesnośredniowieczny obok nielicznych artefaktów krzemienianych /zapewne na ślewo wtórnym/. Materiał krzemiany w układzie nie naruszonym przez ingerencję nowożytną wystąpił w warstwie piasku, oraz w dolnej, cienkiej warstwie rozłożonego drewna. W warstwie tej wystąpił ponadto 1 fragment ceramiki kultury pucharów lejkwatych /?/ oraz gładzona narzędzie kamienne.

Badaniami objęto łącznie powierzchnię 64 m², uzyskując 4882 okazy krzemienne, głównie półsurowiec i różne odpady produkcyjne /łuski/. Wstępna, bardzo pobieżna analiza pozwala uznać go za świadectwo osadnictwa schyłkowopaleolitycznego /drapacze kurtyzowane, liściak ehrensburki/, starszo-mezolitycznego /zbrojniki - głównie tyliczaki i trójkąty/ oraz neolitycznego, m.in. fragment ostrza typu Pionia/. Nie zniszczona część stanowiska zawiera głównie materiał mezolityczny.

Badania będą kontynuowane.

Materiały zostały złożone w Instytucie Prahistorii UAM.

BRZEŚĆ KUJAŃSKI
woj. wrocławskie
Stanowisko 4

patrz neolit

DĘBY, gm. Dobro
woj. wrocławskie
Stanowisko 29

patrz neolit